

ELS CALENDARIS DE GIRONA

per JOSEP M. MARQUÈS

El coneixement dels calendaris litúrgics de les diferents diòcesis ofereix interès per a la història de la litúrgia i per a l'hagiografia. La litúrgia romana ha estat sotmesa, durant una llarga època, a un procés d'uniformació lenta, però constant. L'eliminació de diferències als textos eucològics més importants deixà poc espai a particularitats, a través de les quals les diferents Esglésies poguessin posar de manifest llurs peculiaritats; aquestes s'anaren relegant al ritual i al calendari. Així el calendari, fins en la seva expressió moderna d'*Annualis Ordo*, ha estat potser el testimoni més fort de la personalitat litúrgica de les Esglésies particulars.

També l'estudi del calendari pot aportar una valuosa contribució al coneixement de l'evolució del culte als sants. A la XXVII Setmana Espanyola de Teologia, el doctor Vives Gatell presentà una ponència¹ on suggeria l'interès de recollir la sèrie de calendaris de cada diòcesi dels segles XII-XV en ordre a conèixer el moment en què van ser introduïts els cultes dels sants llegendaris. A més d'aquesta finalitat crítica, la comparació de les llistes de festivitats pot ajudar a establir la difusió real del culte a cada sant i així posar en relleu la interacció entre el poble cristià i la jerarquia eclesiàstica en els seus diversos nivells en la recerca d'intercessors.

En ocasions ha estat el poble cristià qui ha manifestat el primer les seves preferències —i no sempre encertades— envers algun sant, i el culte popular, expressat potser en forma d'assistència multitudinària a aplecs i de visita assídua a algunes ermites, s'ha vist autoritzat per les autoritats eclesiàstiques. Poden, a més, documentar-se moltes institucions i dotacions de festes per part de

1. J. VIVES, *La hagiografía hispana antigua y el culto a los Patronos de Iglesias*, a XXVII Semana Española de Teología, (Madrid, 1970) 37-43, esp. p. 40.

les autoritats civils.² Les canonitzacions que des del segle XII ha realitzat l'Església romana, han estimulat indubtablement la difusió universal del culte a sants determinats, però no sempre, ni molt menys, la canonització i la inclusió als calendaris van ésser fets paral·lels. Hi havia en contra el tradicionalisme, que s'expressava en forma d'inèrcia i lentitud per a admetre noms nous, i també en forma d'oposició a eliminar-ne cap, per desconegut que resultés. A més, tampoc existí, almenys fins al Concili de Trento, una uniformitat total dintre cada diòcesi, ja que les diferents esglésies, o almenys les més importants, mantenien gelosament certes diferències com a signe d'independència,³ i instituïen festes pel seu compte.

Aquest fet fa més o menys problemàtic suposar l'existència d'un calendari diocesà, almenys amb la rigidesa oficial amb què ha existit en temps moderns. El calendari diocesà sembla reduir-se a l'Edat Mitjana a una sèrie de sants característics d'una diòcesi. Fins al segle XV no trobem testimoni a Girona de decrets episcopals que imposin una celebració a tot el bisbat.⁴

2. Així la festa de l'Àngel Custodi instituïda pel municipi de Girona el 30 de setembre de 1450; L. BATLLE, *Inventarios municipales gerundenses del s. XV*, a *Anales Inst. Est. Gerundenses* 6 (1951) 181. Les festes de Sta. Anna i de la Visitació de Maria instituïdes pel Consell General de la mateixa ciutat els anys 1459 i 1476 respectivament: L. BATLLE, *Piadosas manifestaciones de devoción gerundense en el s. XV*, *An. Sac. Tarrac.* 28 (1955) pp. 180-181. Per Sant Jordi elevat a festa de precepte a les Corts de Catalunya del 1456, ordenada pels Jurats de Girona «haüt sobre aço colloqui ab lo Reverent Senyor lo senyor Bisbe e honorable Capítol»: S. SOBREQÜÉS VIDAL, *Sobre el ideal de Cruzada en Alfonso V de Aragón*, a *Hispania* 12 (1952) pp. 251-252. Per a Barcelona hom pot citar la fundació de la festa de la Mare de Déu de l'Esperança el 1493; A. SINUÉS, *Fundación por los Reyes Católicos en la Catedral de Barcelona de la fiesta de la Virgen de la Esperanza*, a *An. Sac. Tarrac.* 26 (1953) 233-243.

3. La Consueta de S. Feliu, que citem en el treball amb el núm. 18 esmenta diverses diferències d'aquesta mena. Al fol. 130 llegim: «In die sci. Karoli magni, conf. et imperatoris. De hoc festo in eccia. S. Felicis nihil fit. Sed in Sede et in aliis ecclesiis fit de Karolo».

4. Hem consultat amb resultat negatiu: ROMAGUERA, *Constitutiones synodales dioecesis Gerundensis* (Gerundae, 1691) 470 pp. També T. NOGUER MUSQUERAS - J. M. PONS GURI, *Constitucions sinodals de Girona de la primera compilació*, a *An. Inst. Est. Ger.* 18 (1966-67) pp. 49-212, on s'editen críticament les constitucions dels s. XIII i XIV. La notícia més antiga d'institució d'una festa al nostre bisbat la donem al nostre treball JANINI-MARQUÈS, *Manuscritos de la Colegiata de S. Félix de Gerona*, a *Hispania Sacra* 15 (1962) p. 417; es tracta del trasllat del dia de celebració dels sants Germà i companys, ordenat per decret del bisbe Andreu Bertran el 1420. Vegeu informació complementària a la nota corresponent al dia 31 de maig. La consueta de S. Feliu on trobem aquesta notícia, però, indica que durant el s. XV el capítol de S. Feliu continuava prenent acords sobre la categoria de les festes: cfr. al nostre treball suara citat l'acord capitular del 1435 sobre trasllat de la festa de la Traslació de S. Feliu, i a la consueta ms. 18 f. 228, sobre la festa de S. Afra: «Et est sciendum quod predictum festum fuit institutum per venerabilem Arnaldum de Rupe canonicum istius ecclesiae cum instrumento confecto II die Madii anno a nat. Domini mcccxc in posse Petri de Ponte, notarii Gerunde.» I encara al f. 318

FONTS DEL NOSTRE ESTUDI

Ens hem proposat de recollir i comparar tots els testimonis que hem pogut trobar del Calendari de Girona des del segle XII fins immediatament abans del Concili de Trento. És de lamentar que els sacramentaris més antics de Girona estiguin mancats de calendari. La nostra recerca ens ha permès de reunir un total de vint-i-un testimonis, quasi tots complets, dels quals dos són impresos i els dinou restants, manuscrits.

Els impresos són: l'incunable, procedent de l'Arxiu de Sant Feliu de Girona i conservat ara a l'Arxiu de la Catedral que, probablement és l'únic exemplar existent del Missal de Girona imprès a Barcelona el 1493,⁵ i el missal imprès el 1546 a Lyon per Corneli de Septemgrangiis.⁶

Dels manuscrits, set pertanyen a l'Arxiu de *Sant Feliu de Girona*, conservat actualment a la Biblioteca del Seminari Diocesà. Per a llur descripció i datació ens remetem a l'inventari que n'hem publicat.⁷ En el present estudi els citarem amb la mateixa numeració de l'inventari de referència. Heus ací la llista.

6. *Sacramentarium gerundense*, segle XIII (post 1253).
7. *Missale gerundense*, segle XIV.
14. *Breviarium gerundense*, segle XIV.
- 15F. *Breviarium gerundense*, segle XV. L'assenyalem així per coincidència numèrica amb un còdex de la Catedral que citarem.
16. *Capitulare et orationale*, de Sant Feliu, segle XVI (a. 1500).
17. *Martyrologium*, segle XVI (a. 1502).
18. *Consuetu ecclesiae Sant Felicitis*, segle XV (post a. 1435).

Prescindim del manuscrit 8 del nostre catàleg. Malgrat que a la descripció que en donàvem⁸ s'esmentava un calendari, en realitat es tracta d'un simple índex dels folis on es troba cada missa i

es troba memòria d'un altre acord capitular de data 25 d'abril de 1467, pel qual s'eleva el rang de la festa de S. Jordi, «attento quod per totam Cathaloniam ex constitutione edita in curiis celebratis Barchinone colitur», a relacionar amb la notícia sobre S. Jordi que donem a la nota 2.

5. Es conserva a l'Arxiu de la Catedral. Segons T. NOGUER, *La biblioteca de la Colegiata de S. Félix de Gerona*, a *Revista de Gerona* 12 (1966) n.º 35, p. 45, el títol era: «Ordo missalis in diebus dominicis et ferialibus per totum anni circulum iuxta consuetudinem alme ecclesie Gerundensis.»

6. *Missale secundum consuetudinem Ecclesiae Gerundensis*, Lyon, per Corneli de Septemgrangiis, impensis probi viri Joannis Gordiole, bibliopole Barcinonensis, 1546. La Biblioteca del Seminari Conciliar en conserva dos exemplars.

7. JANINI - MARQUÈS, *Manuscritos*, citat a la nota 4.

8. *Ibid.*, p. 409.

sense referència del dia de celebració. Per això manquen en aquest índex els sants que tenien missa *de communi*.

No ha estat fàcil identificar els manuscrits de la *Catedral* que tan sovint han canviat de signatura; per això, mentre esperem que se'n publiqui l'inventari, hem cregut oportú de retenir la numeració que els va donar Morera.⁹ Els que tenen calendari són els següents:

9. *Consueta* (ca. 1360). Manquen al calendari els mesos de març-abril. El calendari no ens sembla contemporani de la resta del còdex; ens inclinàriem a datar-lo del segle xv.

11. *Martyrologium*, segle XIII (ca. 1273). Al foli preliminar conté un calendari molt abreujat, d'un sant per dia.

15. *Missale gerundense*, segle XIV finals. El citem 15C.

50. *Consueta* amb obituari de la Catedral. Manca al calendari la segona meitat de novembre i primera de desembre, segle XIV (anterior a 1334?).

95. *Breviarium gerundense*, segle xv.

125. *Breviarium gerundense*, segle XIV (a. 1339). El calendari excepcionalment no es troba a l'inici, sinó als ff. 197-203.

126. *Breviarium gerundense*, segle XIV, segona meitat.

505. *Breviarium gerundense*, segle xv. El còdex que sota aquest número es conserva a la Biblioteca Universitària de Barcelona procedeix probablement de la Catedral de Girona, certament de la diòcesi.¹⁰

Dels manuscrits litúrgics de la Catedral prescindim del Breviari manuscrit 98, que conté un calendari valencià, i del Breviari manuscrit 99, que presenta un calendari de tipus aragonès.¹¹ Dels altres que acabem de ressenyar no sempre es pot assegurar que fossin llibres d'ús a la mateixa catedral.

L'església de *Vilabertran*, col·legiata de canonges agustins pròxima a Figueres, és representada per dos manuscrits conservats a la Biblioteca Nacional de París. Són:

París, B. N. Lat. 897. *Evangeliarium*. Segle XII; el calendari, però data del segle XIV.

París, B. N., Lat. 1103. *Missale*. Segle XIV, primera meitat.

9. Existeix a l'Arxiu de la Catedral un exemplar d'aquest inventari de Morera.

10. F. MIQUEL ROSELL, *Inventario general de manuscritos de la Biblioteca Universitaria de Barcelona, II* (Madrid 1958), pp. 12-16, amb descripció del calendari a les pp. 12-13.

11. Per a la datació dels ms. de la Catedral i identificació del tipus de calendari ens hem servit de les dades amablement posades a la nostra disposició per l'erudit investigador i amic Dr. Josep Janini.

Igualment es conserva a París B. N., Lat. 1333 un *Missal* fragmentari de Girona del segle XIV, sense que sigui possible de precisar l'església per a la qual fou escrit.¹²

Finalment, una petita parròquia, la de Sant Iscle d'Empordà, aporta el seu testimoni que, encara que parcial, és el més antic; un foli de calendari del segle XII, que conté els mesos d'octubre i de novembre. És el Ms. 420 de la Biblioteca de Catalunya.¹³

Disposats per ordre de datació els textos a comparar es distribueixen així:

SEGLE XII

420: *Missal* de Sant Iscle.

SEGLE XIII

6: *Sacramentari* de Sant Feliu (post 1253).

11: *Martirologi* de la Catedral.

SEGLE XIV

7: *Missal* de Sant Feliu.

14: *Breviari* de Sant Feliu.

15C: *Missal* de la Catedral.

50: *Consueta* i *obituari* de la Catedral.

125: *Breviari* de la Catedral (any 1339).

126: *Breviari* de la Catedral.

897: *Evangeliari* de Vilabertran.

1103: *Missal* de Vilabertran.

1333: *Missal* de Girona (B. N. París).

SEGLE XV

9: *Consueta* de la Catedral.

15F: *Breviari* de Sant Feliu.

18: *Consueta* de Sant Feliu (post 1435).

15F: *Breviari* de Sant Feliu.

505: *Missal* de la Biblioteca Universitària de Barcelona.

Inc: *Missal* imprès l'any 1493.

SEGLE XVI

16: *Capitular* i *oracional* de Sant Feliu (any 1500).

17: *Martirologi* de Sant Feliu (any 1502).

1546: *Missal* imprès de Girona (any 1546).

12. Per als ms. 897, 1.103 i 1.333 cf. A. OLIVAR, *Els manuscrits litúrgics de procedència catalana conservats fora de Catalunya*, a *Miscel·lània Històrica catalana. Homenatge al P. Jaume Finestres* (Abadia de Poblet, 1970) pp. 15-56, núms. 37, 40 i 46. Cf. també J. VIVES, *Manuscritos hispánicos en Bibliotecas extranjeras*, a *Hispania Sacra* 2 (1949) 449-457, esp. 452-453.

13. Barcelona, Bibl. Cat. Ms. 420, f. 39. Agraïm la notícia d'aquest ms. a Mn. Miquel S. Gros, de la Societat Catalana d'Estudis Litúrgics.

PRESENTACIÓ DELS TEXTOS

El caràcter dels textos a presentar no aconsella l'edició de testimonis per separat a l'estil de la realitzada per Vives-Fàbrega sobre els calendaris hispànics anteriors al segle XII, i per Janini a propòsit dels emilianenses;¹⁴ aquests són testimonis en certa manera únics. Ens ha estranyat que Saxer la mantingués per a la publicació de calendaris de Tarassona.¹⁵ La presentació per separat no sols exigeix un espai molt més gran, sinó que deixa sense fer el treball comparatiu, que és el veritablement útil.

Per contra, no hem cregut oportú de procedir a la reducció dràstica operada per Olivar en una edició de calendari.¹⁶ Creiem interessant no prescindir dels sants del fons clàssic comú, no sols a fi de donar una imatge com més exacta millor del calendari, sinó per assenyalar certs canvis a propòsit de vigílies i octaves d'aquest mateix fons romà. Prescindim, en canvi, com Olivar, dels detalls cronològics del calendari (dades de còmput, notes astronòmiques), que troben el lloc més adient en estudis sobre el còmput eclesiàstic.

Hem fet, doncs, una síntesi. Aquesta, però, no podia ser pensada com a text crític en recerca d'un hipotètic prototipus: els calendaris representen més una vida de culte que un arquetipus. Si existí algun calendari diocesà, aquest fou el dels dos missals impresos anteriorment a Trento. Aquesta és la raó que ens ha induït a privilegiar en l'edició aquests textos impresos. Els donem en majúscules. Les diferències entre l'incunable i el missal de 1546 són mínimes, i les donem en nota quan s'escau. Les festivitats que no es troben en aquests testimonis, però que es troben de primera mà en algun dels altres calendaris, les donem en lletra rodona. Aquelles que només es troben de mà posterior en algun testimoni, en cursiva.

Per a les abreviatures i transcripció seguim les normes corrents en aquesta mena de treballs.

14. J. VIVES - A. FÀBREGA, *Calendarios hispánicos anteriores al s. XII*, a *Hispania Sacra* 2 (1949) 119-146; sèrie de calendaris en edició quasi paleogràfica —segons adverteixen els mateixos autors— dels textos. J. JANINI, *Dos calendarios emilianenses del siglo XI*, a *Hispania Sacra* 15 (1962) 177-196.

15. V. SAXER, *Manuscrits liturgiques, calendriers et litanies des saints, du XII^m au XVI^m siècle, conservés à la Bibliothèque capitulaire de Tarazona*, a *Hispania Sacra* 24 (1971) 367-423; publica un total de 5 calendaris, dels quals 4 són de la diòcesi estudiada. El criteri de reproducció emprat és estrictament paleogràfic, malgrat que es tracta de peces que es reproduïen les unes a les altres en el 90 per cent.

16. A. OLIVAR, *El sacramentario aragonés de la Biblioteca de Montserrat*, a *Hispania Sacra* 17 (1964), pp. 62-66. El criteri emprat és: prescindir dels fons romà clàssic comú i d'altres epígrafs de celebració comuna o universal.

El nostre sistema d'edició s'aproxima al de J. JANINI, *Los sacramentarios de Tortosa*, a *Anal. Sacr. Tarrac.* 35 (1962), pp. 30-41, on es publiquen sis calendaris tortosins dels s. XII i XIII.

OBSERVACIONS SINTÈTIQUES

L'evolució del calendari.

Cal assenyalar primerament el predomini que algunes *celebracions noves* van adquirint sobre d'altres de tradicionals. Tomàs d'Aquino, afegit a la celebració tradicional de les santes Perpètua i Felicitat, acaba per tenir el primer lloc el dia 7 de març. Fenòmens semblants es produeixen amb el trasllat de Sant Feliu i de Santa Pudenciana; Antoni de Pàdua i Felicitla; solemnitat de Sant Pau i Sant Marçal; la visitació de Maria i Procés i Martinià, i tants d'altres.

Correspondrà a un estudi més aprofundit determinar els motius d'aquest predomini. Cada festa que s'introduïa tenia sobre les tradicionals l'avantatge de la novetat i de la major proximitat cronològica del sant novament venerat respecte als seus devots. Altres factors que influïren en l'acceptació de sants recents cal cercar-los en l'espiritualitat de l'època.

Això val especialment per a les festes de la *Mare de Déu*. El calendari testimonia l'aparició de la Visitació, la Nativitat, la Concepció i l'Expectació del part. Totes elles apareixen al final de l'època que cobreixen els nostres testimonis, fins la darrera, tot i haver tingut, aquesta, un lloc destacat als calendaris hispànics.

La devoció mariana transformà en festes de la *Mare de Déu* algunes celebracions del Senyor; la *Ypapanti domini* esdevingué Purificació de Maria; igualment l'*Annuntiatio domini* passà a ser Anunciació de Maria: el ms. 1103, amb la seva correcció de mà posterior n'és un testimoni ben explícit.

Els textos analitzats indiquen que fou freqüent la introducció de noves *octaves*. Algunes perduraren fins a les vigílies de Trento; les de l'Epifania, de la Purificació, de Sant Domènec, de Sant Bartomeu, de la Nativitat de Maria, de Sant Narcís i de Sant Feliu. Altres octaves no aconseguiren un arrelament tan ample; així les de Sant Maties, Sant Benet, Sant Miquel, Tots Sants i Sant Martí.

En canvi, les vigílies tingueren una oscil·lació més petita; ni en foren creades de noves ni en foren suprimides, llevat de casos excepcionals. Les vigílies portaven l'exigència del dejuni, i això pot explicar que els calendaris nostres no en registrin de noves sinó les de l'Epifania i de Sant Feliu.

Indicacions sobre els sants

Els Calendaris més primitius comportaven només el nom del sant. L'afegit més antic que s'hi feia era el d'un toponímic, de la ciutat on va morir o del cementiri on era sepultat.

Els calendaris poden afegir al nom del sant tres classes d'indicacions; la classificació: màrtir, confessor, verge, etc.; l'adscripció a un lloc o família religiosa: topònim o nom d'ordre religiós; i l'adjectiu qualificatiu de *sanctus* o *beatus*.

Començant per aquest darrer, cal observar que la qualificació de *beata* només la porta la Mare de Déu (encara que entre els testimonis més antics sovintegi més el de *sancta*) i la *beata Eustòquia*.

Sanctus no precedeix sinó una minoria de noms. Si hom exceptua els casos en què el nom va precedit de *festum*, *translatio*, *inventio* i similars, en els quals sempre s'intercala aquest adjectiu, només una trentena d'altres noms el porten. Però en aquest ús hi ha una continuïtat notable entre els manuscrits; hem preferit de no fer pesada l'enumeració de les variants que haurien resultat d'incloure-hi el balanç dels que tenen o no *sanctus*.

No disposant d'altres testimoniats del calendari en l'àrea catalana, seria prematur treure conclusions d'aquest fenomen. Els calendaris hispànics tenien sempre el *sanctus*; a Roma en canvi, manca del tot a moltes llistes. Els calendaris d'Osca que publica Saxer i que hem citat ja el tenen en mesura molt menor; dos d'ells l'apliquen només a Santa Anna i als Innocents; mentre d'altres se'n serveixen més sovint, fins a deu vegades. Els calendaris de Tortosa el tenen a quatre o cinc sants, tots ells del mes de desembre, segons l'edició que n'ha donat Janini.

La classificació dels sants en màrtirs, verges, etc., és constant, ja que respon a formularis de celebració litúrgica. Únicament els textos no creuen necessari d'afegir el títol de màrtir a les verges; així aquell títol sembla reservat al món masculí.

Els sants menys tipificables són els laics. De vegades s'adverteix: *non fuit sacerdos*, indicació que resulta suggestiva en ordre a descobrir-hi un determinat tipus d'eclesiologia subjacent. Noteu, a més, que el títol de *papa* no és constant; originàriament el títol dels papes és el de bisbes.

Els noms de lloc i família religiosa es presenten així: hi ha uns topònims que són universalment conservats; Feliu in *Pincis*, Eulàlia de Barcelona i de Mèrida, Bernat de Claravall, Pau de Narbona, Tomàs de Cantorbery, Pere d'Alexandria i Feliu de Girona. Sempre són noms que tenen homònims; el topònim es feia necessari per a distingir-los d'altres sants.

D'altres topònims són menys freqüents. Paulí, Germà, Justiri i Sici són de Girona, segons el ms. 6; Genís és d'Arles, segons 6 i 125; i hi ha encara Julià *bruiatensis* en els mss. 6 i 9.

Els topònims es prestaven a un progressiu desconeixement. Fa la impressió, per exemple, que els transcriptors tardans del *Vian.* que acompanya a Sant Antoni ja no sàpiguen que aquest val per *Vienensis*, ja que Vienna fou el centre d'irradiació del seu culte. De *Vien.*, es passa, doncs, a *Vian.* i fins a *Vlan.* Més pintoresc és que d'un topònim en surti un nou sant; Sant Pere d'Alexandria es desdoblà en un *Petri et Alexandrini*, i això mateix anava a produir-se amb Eulàlia de Mèrida; els dos missals impresos porten *Eulalie et Emerite*.

Els noms de família religiosa es registren escrupolosament, tant el dels menors com el dels predicadors; és un indicatiu de la importància que anaven adquirint aquests ordes.

Els sants locals de Girona

Hem prescindit d'anotar al calendari sants especials. Noms com els de Sant Savin del ms. 1103 o Sant Salvi, podrien ser objecte d'aclariments. Però preferim cenyir-nos als propis de la diòcesi.

És revelador com van fent-se explícits els textos que es refereixen a Sant Narcís. Els més antics es limiten a esmentar-ne un de sol, fins concretant que es tracta del bisbe de Jerusalem que esmenta Eusebi.¹⁷ Després apareixerà el bisbe de Girona; la confusió entre les abreviatures de *Ierosolimorum* (Ier.) i *Gerunde* (Ger.) pot haver afavorit la transposició. Els dos Narcís coexisteixen; el de Girona esdevé màrtir segons la llegenda¹⁸ i atreu a la seva òrbita el màrtir Feliu, que és convenientment jerarquitzat sota seu i esdevé diaca. Creiem que la figura del Narcís de Jerusalem, mantinguda amb constància als calendaris a pesar que les lectures de l'Ofici l'ignoraven, és la clau de l'origen del patró de Girona.

Entorn de Sant Narcís, i basant-se en la seva llegenda sorgiren els noms d'Àfra i d'Hilària, suposada mare de l'anterior. Els calendaris mostren que l'acceptació d'aquests epígons ja fou molt menor. Dorca suggereix una font d'origen alemany: el martirologi de Notker.

Per als restants sants gironins ens limitem a anotar al calendari les referències a Dorca i a Villanueva. Elles mostren que la baixa

17. EUSEBI, *Història Eclesiàstica*, llib. V, caps. 12, 22-23; llib. VI, caps. 8-10.

18. Estudi del creixement de la llegenda a E. JUNYENT, *El pretendido sermón de san Narciso falsamente atribuido al obispo Oliba*, a *Anal. Sac. Tarrac.* 20 (1947), pp. 237-242.

Edat Mitjana fou època de desenvolupament de culte i d'enriquiment de la nòmina local. Malauradament la historicitat i la devoció se separaren; aquella hauria hagut de privilegiar Sant Feliu, tan considerat per la litúrgia hispànica.¹⁹

19. Vegeu-ne els textos litúrgics per la missa a M. FÉROTIN, *Le Liber mozarabicus sacramentorum* (Paris 1912) cols. 380-384 i 583-589; per l'Ofici, cols. 752-753 i 828-829.

JANUARIUS

1. A KLS CIRCUMCISIO DOMINI
2. b iiij OCTAVA SANCTI STEPHANI.
om.; 897.
3. c iiij OCTAVA SANCTI JOANNIS.
om.; 897.
4. d ij OCTAVA SANCTORUM INNOCENTIIUM.
om.; 897. om. *sanctorum*; 7, 1333, Inc.
5. e nonis VIGILIA EPIPHANIAE.
om.; 7, 11, 15C, 17, 95, 126, 505, 897, 1103. om.
Epiphaniae; 1333. .
6. f viij EPIPHANIA DOMINI.
Epiphania] *Apparicio*; 7, 15C. Add.; *vel apparicio*, 1103.
7. g vij JULIANI ET BASILICE, MART.
Basilice; 95, 1103, 1333, Inc. 1546. Els altres, *Basilisse*.
8. A vj
9. b v
10. c iiij Pauli primi eremite; 15F, 16, 17, 18, 1103.
11. d iiij
12. e ij Nazarii, mr.: 15F, 16, 17, 18.
13. f idus OCTAVA EPHIPHANIE ET SANCTI HILARII EPI. ET CONF.
Hilarii et octava; 9, 14, 15C, 95, 126, 1103. om. *octava*;
x1, 897. *Hilarii*] *Depositio s. Hilarii*: 9, 126.
14. g xix FELICIS IN PINCIS PBR. ET CONF.
om. *in pincis*: 9, 14, 126.
15. A xvij SANCTI MAURI CONF.
Es troba només a Inc. i 1546. Sulpicii, ep. et conf.: 1103.
16. b xvij MARCELLI, PP. ET MR. ET HONORATI, EPI. ET CONF.
Om. *Honorati*; 6, 11, 14, 15F, 16, 17, 18, 95, 125, 126
(afegit m. p.), 1333.
17. c xvj ANTONII VLANEN. (SIC) ET PSEUSIPI, ELAUSIPI, LAUSIPI MR.
Pseusipi sol; 11. *Pseusipi, Eleusipi et Melausipi*: 6 Id.
et *Antonii*; 14, 17, 9, 1333. Hi ha divergències en la
grafia dels noms dels tres sants: *Pseusipi*] *Seusipi*;
9, 126, 505: *Elausipi*] *Eleusipi*, tots excepte 9, 14, 18,
Inc, 1546; *Lausipi*] *Meleusipi*, 505: Antonii Vian. (e.d.
Viennensis)] Antonii abbatis; 7, 126, 1103.
18. d xv PRISCE VIRG.
om.: 897. Add. *et sci Honorati*: 505.
19. e xiiij ANANIE, MART.
om.: 897. add. *Marii et Marthe*: 1103
20. f xiiij FABIANI ET SEBASTIANI, MART.
add.: *et sociorum*: 6, 1103.
21. g xij AGNETIS, V. FRUCTUOSI, AUGURI ET EULOGI, MART.
om. *Augurii et Eulogii*: 95, 897. *Fructuosi et sociorum*:

- 14, 9, 126, 1103; *et comitum*, 15F, 16, 17, 18; *Eulogii*]
Euloterii: 7, 15.
22. A xj VINCENTII, MART.
om. 11.
23. b x EMERENTIANE, VIRG.
24. c ix SANCTI THIMOTHEI, APLI.
add. *discipuli apostoli Pauli*: 7, 15F, 50, 95. om. 897.
25. d viij CONVERSIO S. PAULI ET PROIECTI, EPI. ET MR.
om. *Proiecti*: 11, 126 (afegit ma. post), 897.
26. e vij POLICARPI, EPI. ET MR.
om. 897.
27. f vj SANCTE PAULE, MART., BEATE EUSTOCHIE, VIRG.
Dormitio S. Paule: 9, 17, 126. *Eustochie* només es troba a Inc i 1546. *Et octava S. Sebastiani* add. 18.
28. g v AGNETIS SECUNDO.
29. A iiij *Karoli Magni conf.*:¹ Inc., 126 (add. *non presbiteri*), 505; *imperatoris* 15F, 16, 18; *et regis Francie*, 7. Afegit manus post a 50, 95, 125.
30. b iiij VINCENTII, ORONTII ET VICTORIS, MART. ^{1bis}
Només es troben a 9 i 1546.
31. c ij

F E B R A R I U S

1. d KL IGNATII, EPI., ET MART.
om. 897. *Ignasci*: 1103.
2. e iiij PURIFICATIO BEATE MARIE VIRG.
Ypapanti dni.: 6, 7, 15C, 50; 95; add. *vel purificatio* bte. Marie, 1103.
3. f iiij SANCTI BLASII, EPI. ET MART.
Es troba a 15F, 16, 18, 125 (ma. post), 126, 505, 1103.
4. g ij Incipiunt aves cantare: 14.
5. A nonis SANCTE AGATHE, VIRG. ET MART.
Sancte: 897, Inc. 1546.
6. b viij
7. c vij FESTUM SANCTE ELENE CONTINENTIS.
Es troba a 9, 15F, 17, 18, 1546.
8. d vj

1. Cfr. a L. BATLLE I PRATS, *Notícies de llibres d'antics inventaris de clerecia parroquial del Bisbat de Girona*, An. Inst. Est. Ger., p. 19 (1969), 231, la notícia de l'existència d'un llibre que començava *In nativitate sancti Caroli magni imperatoris ad vespas*, segurament l'ofici de la festa, en poder del rector de Peratallada el 1422.

^{1 bis}. Sobre l'origen de la festa a Girona d'aquests sants vegeu DORCA, *Colección de noticias de los Santos mártires de Gerona* (Girona, s. a. [1800]) pp. 18-53 i 335-338. Es degué a iniciativa de la diòcesi francesa d'Embrun, que el 1520 envià a Girona còpia de les actes i lectures dels sants, ja que es creia allí que aquests eren naturals de la nostra ciutat.

9. e v OCTAVA PURIFICATIONIS BTE. MARIE ET FESTUM SCE. APOLLONIE.
om.: 6, 11, 50 (afegit ma. post), 897, *S. Apollonie* només es troba a 505, Inc. 1546; afegit a ma. post a 126, 1103. SCOLASTICE, VIRG.
10. f iiij
11. g iij
12. A ij SANCTE EULALIE, VIRG. BARCHINONE.
om. *Barchinone*: 14.
13. b idus Infernus hic factus est: 14.
14. c xvj VALENTINI, PRESB. ET MART.
15. d xv
16. e xiiij Juliane virg.; 16.
17. f xij
18. g xij Hic peccavit Adam: 126.
19. A xj
20. b x
21. c ix
22. d xiiij CATHEDRA SCTI. PETRI.
Alexandria S. Petri; 1333.
23. e vij VIGILIA SCTI. MATHIE.
om. 14, 95.
24. f vj MATHIE, APLI.
25. g v Bissexturno sexte martis tenuere Kalende, posteriori die celebratur festum S. Mathie: 16, 17, 18, 95 [= PL. 90, 787].
26. A iiij
27. b iij
28. c ij

M A R T I U S

1. d KAL
2. e vj
3. f v Emeterii et Celedonii; 15F, 16 (Celodoni), 17, 18 (Emiterii), 505.
Octaba S. Mathie; 95, 125.
4. g iiij
5. A iij
6. b ij
7. c nonis THOME DE AQUINO. PERPETUE ET FELICITATIS.
Om. *Thome*, tots excepte 125, 505, Inc. 1546. Afegit de ma. post a 14, 15F, 95, 50.
8. d viij
9. e vij
10. f vj
11. g v SANCTI GREGORII PAPE.
12. A iiij
13. b iij

14. c ij
 15. d idus
 16. e cvij
 17. f xvj
 18. g xv
 19. A xiiij
- SANCTI JOSEPH CONFESSORIS.
 om. tots, fins Inc. Afegit de ma. post a 126.
20. b xiiij
 21. c xij
- BENEDICTI ABBATIS.
 add. *non sacerdotis*: 14, 126. Adam creatus est: 505.
22. d xj
 23. e x
 24. f ix
 25. g viiij
- ANNUNTIATIO BEATE MARIE VIRG.
Annuntiatio Dni: 6, 7, 15F, 17, 897, 1103 (corregit de m. post en *Marie*), 1333.
 Christus crucifixus est: 505. Dominus Crucifixus: 16, 17, 18. Passio dni. Ihesu: 14.
26. A vij
 27. b vj
- Resurrectio Dni.: 6, 7, 16, 17, 18 (els tres darrers en rúbrica), 15C, 126, 1333. Afegit ma. post a 50. Hic Dominus resurrexit: 125.
 Resurrectio Dni. Ihesu: 14.
28. c v
 29. d iiij
 30. e iij
 31. f ij

A P R I L I S

1. g KAL
 2. A iiij
 3. b iij
 4. c ij
- SANCTI AMBROSII EPL. ET CONF.
 Ratllat a 16 i 18.
5. d nonis
 6. e viij
 7. f vij
 8. g vj
 9. A v
 10. b iiij
 11. c iij
 12. d ij
- Rupti sunt fontes aquarum: 16, 17, 18, 14 (abissi), 1333 (aque).
13. e idus
 14. f xviiij
- TYBURTII, VALERI ET MAXIMIANI, MART.
T., Valeriani et Maximi; 6, 7, 11, 14, 15C, 17. *T., Vale-*

riani et Maximiniani; Inc. T. Maximini et Valeriani; 15F, 16, 18, 1333. V., M. et T. 50. T. et V.: 897, 1103. Tiburcii sol, 11.

- 15. g xvij
- 16. A xvj
- 17. b xv
- 18. c xiiij
- 19. d xiiij
- 20. e xij
- 21. f xj
- 22. g x
- 23. A ix
- 24. b viij
- 25. c vij

- 26. d vj
- 27. e v
- 28. f iiij
- 29. g iiij

- 30. A ij

GEORGII MART.

Sci. Danielis mart.: 126 ma. post.

MARCI EVANG.

Marci]Marchi: tots exc. Inc. i 1546.

Egressio Noe de Archa: 14, 16, 18, 1333.

VITALIS MART.

PETRI MARTYRIS PREDICATORUM²

om. predicatorum: 16, 18, 897. *de ordine predicatorum:* 6, 14, 17, 95, 126, 505, 1103, 1333.

M A I U S

- 1. b KAL PHILIPPI ET JACOBI, APLORUM.
om. Jacobi: 11.
- 2. c vj
- 3. d v INVENTIO SCTE. CRUCIS. ALEXANDRI, EVENTI ET THEODOLI, MART.
om. Alexandri...: 897. *Alexandri... et Inventi:* 6, 50; *Theodoli]Theodori:* 1333.
- 4. e iiij
- 5. f iiij Ascensio Domini: 14.
- 6. g ij JOANNIS ANTE PORTAM LATINAM.
add. Rome: 6, 9, 17, 50.
- 7. A nonis
- 8. b viij INVENTIO STI. MICHAELIS.
Inventio]Revelatio: 15F, 16, 17, 18, 9, 1333.
- 9. c vij
- 10. d vj GORDIANI ET EPIMACHI, MART.
om.: 897. *Gordiani]Guordiani;* 15F.

2. J. VILLANUEVA, *Viage literario a las iglesias de España*, XIII, p. 178, recorda que el bisbe Fr. Berenguer de Castellbisbal O. P. (1245-1254) instituí i dotà a la Catedral de Girona les festes de sant Domènec, sant Pere Màrtir i santa Caterina.

11. e v PONCII, MART.³
 12. f iiij NEREI ET ACHILLEI ATQUE PANCRATII, MART.
 om.: 897. *N. et A. add. fratrum: 6. Achillei*] *Axilei*: Inc. *Pancratii*] *Pancrasii*: 1103. Add. *Hic fuit data lex Moysi: 126.*
S. Anpelii: Inc. ma. post.
 13. g iij
 14. A ij Victoris et Corone: 1103.
 15. b idus Scissimus. Pentecostes dies: 14. *S. Isidorio*: 897 ma. post.
 16. c xvij
 17. d xvj
 18. e xv
 19. f xiiij TRANSLATIO SCTI. FELICIS ET POTENTIANE VIRG. ET IVONIS.
Ivonis: 9, Inc., 1546. *Potentiane et translatio...* 6, 7, 14, 15C, 17, 50, 126, 505, 897, 1103. *Potentiane add. vel Pudenciane* 6, 50. om. translatio *S. Felicis*: 11.
 20. g xiiij SANCTI BERNARDINI ET SANCTI BALDILII, CONF.
Inc. 1546. Afegit ma. post. 9, 125 (add. *Quiterie*), 897, 1103 (els dos darrers, només *Baudilii*).
 21. A xij Eleuterii: 126.
 22. b xj SANCTE QUITERIE, VIRG.
 9, 126, Inc., 1546.
 23. c x
 24. d ix
 25. e viij SANCTI URBANI, PAPE ET MART.
 26. f vij
 27. g vj
 28. A v
 29. b iiij Maximini, epi.: 897.
 30. c iij
 31. d ij GERMANI, IUSTURI, PAULINI ET SICII, MART.⁴
 om.: 897. *Germani sol*; 11. *Germani, Iusturi, mart., Petronille virg.*: 1103: add.: *qui in civitate Gerunda martirium adquisierunt*: 6. add.: *et Petronille*: 505. add.: *de quibus fit festum feria II post oct. Pentec.*: 126. *Iusturi*] *Iustini*: Inc.

J U N I U S

1. e KLS Nicomedis, mart.: 126, 505, 1103 (el situa el dia 2) 1333.
 2. f iiij MARCELLINI ET PETRI, MART.

3. DORCA, *Colección*, pp. 82-87, tracta de sant Ponç i de les fonts literàries que el relacionen amb Girona.

4. El culte a aquests sants l'inicià a Girona el bisbe Arnal de Montrodon (1335-1348): DORCA, *Colección*, pp. 87-89. Essent canonge «pasó a Roma a buscar las actas de su martirio», que el mateix Dorca tingué per apòcrifes. Ja bisbe, construí una capella en honor seu. El 1420 el bisbe Andreu Bertran disposà que no se celebrés la festa el dia 31 de maig, sinó el dilluns després de l'octava de Pentecosta; DORCA, o. c., p. 88 i VILLANUEVA, *Viage*. XIII, p. 31.

- Marcellini*] *Marcelli*: 7, 126. om. *Petri*: 11. om. tots: 897.
Els situa a 1 de juny: 1103.
3. g iij ERASMI, EPI. ET MART.
om.: 897, 1103. *Herasmi*: 6, 15C, 50.
4. A ij
5. b nonis BONIFACII, MART.
om.: 897. *Bonefacii*: 505. Hic desiniunt aves cantare: 14.
6. c viij
7. d vij
8. e vj MEDARDI, EPI. ET CONF.
om.: 897.
9. f v PRIMI ET FELICIANI, MART.
om.: 897.
10. g iiij
11. A ij BARNABE APLI. ET S. ONOFRII, CONF.
Onofrii: 9, 15C, 95, Inc. 1546. Segons 9 f 257v «*celebratur in ecclesia gerund. feria III post octavam Pentec. ex ordinatione honorabilis capituli facta anno M.D. XXXVII*».
12. b ij BASILIDIS, CIRINI, NABORIS, NAZARII ET CELSI, MART.
om.: 897. *Basilidis* sol: 11. *B.*, *C.*, et *sociorum eorum*: 14, 126. om. *Celsi*: 6, 7, 15F, 15C, 50, 505, 1103, 1333.
13. c idus ANTONII, CONF. ET FELICULE, MART. ET VIRG.
om.: 897, 1103. *Felicule* et *S. Antonii*: 6, 7, 15C, 50. *Felicule*] *Fenicule*: 505.
14. d xvij BASILII, EPI. ET CONF.
om.: 897. *Basilidis*: 50.
15. e xvij VITI, MODESTI ET CRESCENTIE, MART.
om.: 897.
16. f xvj CIRICI ET JULITE, MART.
Cirici] *Quirici*: 1103. *Cirini*: 1546.
17. g xv
18. A xiiij MARCI ET MARCELLINI, MART.
om.: 897. *Marcellini*] *Marcelliani*: tots excepte Inc. 1546. *Marcelliani* et *Marci*: 1333.
19. b xiiij GERVASII ET PROTHASII, MART.
Protasii tots, menys Inc. i 1546.
20. c xij CIRIACI ET PAULE, MART.
Ciriaci] *Cirici*: 11. *Ciriace*, 95. om.: 897.
21. d xj Palladii: 9, 505 (2.^a mà).
22. e x PAULINI, EPI. ET CONF.
om.: 897. add. et *S. Palladii ep. et c.*: 15F. add. *Albini*: 1103. add. ma. post et *decem millia martirum*: 1333.
23. f ix VIGILIA.
24. g viij NATIVITAS BEATI JOANNIS BAPTISTE.
Nativitas] *Natale*: 6, 50. om. *Nat.*: 11, 14, *beati*] *Sci*, tots menys 1333, Inc., 1546.

25. A vij SANCTI ELODII, CONF.
95, Inc. 1546. Afegit ma. post a 126 (*Aloy*).
26. b vj SANCTORUM JOANNIS ET PAULI, MART.
add. *fratrum*: 6, 7.
27. c v
28. d iiij LEONIS PAPE ET VIGILIA APOSTOLORUM.
om. *Vigilia*: 1103 (afegit 2.^a mà) om. *Leonis*: 897. *Vigilia et Leonis*: 95.
29. e iij APOSTOLORUM PETRI ET PAULI.
30. f ij CELEBRATIO PAULI APLI. ET MARTIALIS.
om. *Celebratio Pauli*: 11, 897. *Martialis et Pauli* 6, 7, 15F, 15C, 16, 50, 1333. *Celebr.*] *Conmem.*: 16, 18, 1333.

J U L I U S

1. g KLS OCTAVA STI. JOANNIS.
om.: 897. om. *S. Joannis*: 6, 11, 505.
2. A vj VISITATIO MARIE. PROCESSI ET MARTINIANI, MART.
om.: 15F, 897. om. *Visitatio* 6, 7, 11, 14, 15C, 17, 18, 125 (afegit ma. post), 50, 505, 1103, 1333.
3. b v
4. c iiij TRANSLATIO S. MARTINI.
897, Inc., 1546.
5. d iij *S. Petri Deluanbert, festa dels forners*: 50 ma. post.
6. e ij OCTAVA APOSTOLORUM.
om.: 897.
7. f nonis
8. g viij PROCOPII, MART.
om.: 897. *Procopii*: 95. *Precopii*: 505.
9. A vij *Cirilli, epi. et mart.*
om.: 897.
10. b vj SEPTEM FRATRUM ET STI. CHRISTOFORI.
om. *Septem fratrum*: 897. om. *Christofori*: 11.
11. c v TRANSLATIO STI. BENEDICTI.
Translatio] *Inventio*: 505; *Inventio corporis*, 6, 9, 14, 126.
12. d iiij
13. e iij MARGARITE VIRG. ET CLETI MART.
om. *Cleti*: 11, 126 (afegit als dos ma. post), 50, 505, 897. *Cleti*] *Clementis*, 14, 1103.
14. f ij SANCTI FOCE, EPL. ET MART.
om.: 897. *Foche*: 9, 11, 125. *Ffosse*: 1103.
15. g idus Dedicatio s. Benedicti: 6, 7, 15C.
16. A xvij Divisio Apostolorum: 505.
17. b xvj JUSTE ET RUFINE, VIRG. ET SANCTI EUUALDI.⁵
Euualdi: 17 (add. *Sixti et Alexi*), 18 (*Sant Ou*), 15C,

5. Refereix la veneració de Girona a sant Sixt i sant Thou, DORCA, *Colección*, pàgina 184.

- 95 (ma. post: *Sci Toue*), 125 ma. post, 126. om. *Euualdi*
i add. *Alexander*: 1103.
Octave S. Benedicti: 7, 9, 14, 15C, 95, 125, 126, 1333.
18. c xv
19. d xiiij
20. e xiiij
21. f xij
- PRAXEDIS, VIRG. ET VICTORIS, MART.
om.: 897. *Victoris Marsilie et Praxedis*: 6, 7, 15C, 50,
505, add. *et sororum eius*: 1103.
22. g xj
23. A x
- MARIE MAGDALENE.
APOLLINARIS, EPI. ET MART.
om.: 897, 1333.
24. b ix
- CHRISTINE, VIRG. ET MART. ET VIGILIA S. JACOBI.
Vigilia et S. Christine: 897. om. *Vigilia*; 1333. add. *et*
Seguline, Inc. ma. post.^{5bis}
25. c viij
26. d vij
- JACOBI, APLI. ET SCI. CUCUFATIS, MART.
ANNE MATRIS BEATE MARIE.
om.: 6, 11, 14, 15C, 50 (add. ma. post), 897 (add. manus
post), 1333. *matris*] *genitricis*: 7. add. *continentis*, 125.
27. e vj
- FELICIS NOLENSIS.
om.: 897 (af. ma. post).
28. f v
- NAZARI ET CELSI, MART.
Celsi, add. *pueri*: 6.
29. g iiij
- SCE. MARTHE, VIRG., FELICIS SIMPLICII FAUSTINI ET BEA-
TRICIS.
om.: 897 (af. ma. post). om. S. *Marta*: 6, 11, 50 (af. ma-
nus post), 505 (af. ma. post) 1103. S. *Marta* al final:
7, 14, 15F, 16, 17, 18, 126, 15C, 1333.
30. A iiij
- ABDON ET SENNEN, MART.
om.: 897 (af. ma. post).
31. b ij
- GERMANI, EPI. ET CONF.
add. *et vigilia S. Felicis*; 95, 50 ma. post.

AUGUSTUS

1. c KLS
- FELICIS GERUND. ET VINCUA S. PETRI ET S. MACHABEORUM.
om. *Machabeorum*: 11, 897, 1333. *Vincula S. Petri et*
Felicis: 6, 7, 9, 14, 15C, 17, 50, 126, 897, 1333.
2. d iiij
- STEPHANI, PAPE ET MART.
3. e iiij
- INVENTIO S. STEPHANI PROTHOMART.
Inventio add. *corporis*: 6, 14, 15C, 95, 125, 126, 1103.
4. f ij
5. g nonis
- DOMINICI PRESB. ET CONF. DE ORDINE PREDICATORUM.
om. *de ordine predicatorum*: 7, 11, 14, 15C, 126, 897,
1103. Add. *et Affre*, 15F, 16, 17, 18, 126 ma. post.

5 bis. Vegeu una nota erudita sobre santa Seculina a M. FÉROTIN, *Le liber ordinum en usage dans l'église wisigothique et mozarabe d'Espagne*, (París 1904), pàgina 472. Té dedicada l'església del veïnat del seu nom a la parròquia de Lla-gostera.

6. a viij TRANSFIGURATIO DNI. ET IUSTI ET PASTORIS.
11, 897, 1103, 1333, Inc. 1546. Els altres afegeixen *Sixti, Felicissimi et Acapiti* així: al primer lloc, 6, 7, 15C, 50, 505. Entre la Transfiguració i S. Just i Pastor; 9, 14, 126. Al final, 15F, 16, 17, 18, 95, 125. Posen al final de tot *Transfiguratio*: 15C, 505.
7. b vij DONATI, EPI. ET MART.
om.: 897.
8. c vj OCTAVA SANCTI FELICIS ET CIRIACI, MART.
om.: 897. *Ciriaci* sol: 11, 126 (add. *Octava* ma. post), 1103. *Ciriaci et octava*: 6, 7, 9, 14, 15C, 15F, 16, 17, 95 505, 1333.
9. d v VIGILIA SANCTI LAURENTII, MART.
10. e iiij SANCTI LAURENTII, MART.
Natale eiusdem: 95.
11. f iij TIBURTII, MART. ET SUSANE, VIRG.
12. g ij OCTAVA SANCTI DOMINICI. ET CLARE, VIRG.
om.: 6, 7, 11 (af. *Clare* ma. post), 14, 15C, 50, 95, 126 (af. *Clare* ma. post), 897. Tenen només *Clare*: 15F, 16, 17, 18 (add. *et S. Ylarie mart. matris S. Afre, cum sociis suis*), 505, 1103, 1333. Tenen només *Octava*: 9, 125.
13. A idus HYPOLITI, MART.
14. b xix EUSEBII, CONF. ET VIGILIA ASSUMPTIONIS BTE. MARIE.
15. c xvij ASSUMPTIO BTE. MARIE.
Sce. Marie dormitio vel assumpcio: 6. *Sce. Marie dormitio*: 50.
16. d xvij SANCTI ROCHI, CONF.
Inc., 1546.
17. e xvj OCTAVA SCTI. LAURENTII.
om.: 95, 897. add. *et Mamerti*: 16, 18.
18. f xv AGAPITI, MART.
om.: 897.
19. g xiiij Ludovici epi. tolosani fratrum minorum: 505, 1103.
20. A xiiij BERNARDI, ABBATIS CLAREVALLIS.
9, 17, 95 (af. ma. post), 126 (af. ma. post), 1103.
21. b xij OCTAVA BTE. MARIE. TIMOTHEI ET SIMPHORIANI, MART.
om. *octava*: 11, 14, 15F, 897, 1333. *Timothei, Simph. et octava*: 6, 7, 9, 15C, 16, 17, 95 (*Timothei* sobre *rasura*), 126, 1103.
22. c xj JUSTI, ABUNDI ET VIGILIA.
Vigilia sol: 897, 1103.
23. d x BARTHOLOMEI, APLI.
24. e ix GENESII, MART. ET LUDOVICI, CONF. REGIS FRANCIE.
Genesii sol: 6 (add. *et Sci Genesii arelatensis*), 7, 11, 14, 15C, 15F, 50, 897, 1103, 1333. *Genesii* add. *arelatensis*: 125. *Francie*] *francorum*: 18, 505.

25. f viij LICERII, EPI. ET CONF. ET RUFFI, MART.
om.: 15F, 897, *Rufi* sol.: 11, 1103. *Rufi et Licerii*:
7 (*Lucentii*), 15C (*Lucentii*), 50 (*Lucerii*).
26. g vij AUGUSTINI, CONF. ET JULIANI ET ERMETIS.
om.: 897. *Augustini* sol.: 11, 15F, 126, 1103 (els dos
darrers add. *Jul. et Er. ma. post.*). *Augustini et Erm. et*
Jul. bruiatensis: 6, 9, 50, 505 (els dos darrers omittit
bruiatensis).
27. a vj
28. b v
29. c iiij DECOLLATIO JOANNIS BAPT. ET SABINE, VIRG.
om. *Sabine*: 11, 15F, 897.
30. d iij FELICIS ET ADAUCTI, MART.
om.: 15F, 897. *Adaucti*] *Aucti*: 6; *Aucdati*, 95; *Audacti*
7, 14, 15C, 16, 50, 125, 1103, 1333.
31. e ij OCTAVA SCI. BARTHOLOMEI.
9, 14, 95, 125, 126 (ma. post), 505, Inc., 1546.

S E P T E M B E R

1. f KLS EGIDII, ABB. ET PRISCE, VIRG. VICTORIS, DANIELIS ET
LUPI.⁶
Egidii sol.: 11, 126 (add. 2.* mà. *Pr. Lupi et Dn.*), 897.
Prisci, Longini, Egidii et Danielis: 6, 7, 15, 50.
Egidii, Danielis: 14, 15F. *Egidii, Prisci, Victoris et Da-*
nielis: 16, 17 (*Dan. Gerunde*), 18. *Eg. Pr. Lupi Dan.*
et Victoris: 95, 125. *Eg. Dan Pr. Lup. Vict.*: 9. *Eg. Dan.*
Pr. et Vict.: 1103. *Eg. Pr. Liginii et Dan*: 1333.
2. g iiij ANTONII, MART.
om.: 897. *Anthonini*: tots els ms.
3. A iij SERAPHIE, VIRG.
om.: 897. *Serapie*, tots els ms. menys 7.
4. b ij MARCELLI, MART.
Marcellini; 15F, 1103. Al dia següent: 1333.
5. c nonis VICTORINI, MART.
om.: 897, 1103. Al dia anterior: 1333.
6. d viij
7. e vij
8. f vj NATIVITAS MARIE. ET ADRIANI ET COMITUM EJUS, MART.
om. *Adriani*: 11, 897. *Et comitum ejus*: 14, Inc. 1546.
9. g v Dorothei et Gorgonii, mart.: 1103.
10. A iiij PROTHI ET JACINTHI, MART. ET SALVII, CONF.

6. Sant Llop fou venerat com a advocat contra la pesta. El 1483 el vicari general Alfonsello fundà una festa en honor seu a Castelló d'Empúries; VILLANUEVA, *Viage*, XIV, p. 53.

- om.: 9, 15C, 897, 1103. *Prothi* sol: 11. *Salvii*: 95 (manus post), Inc., 1546.
 Proti et Jacinti: 6, 7, 14, 16, 17, 18.
11. b iij
 12. c ij
 13. d idus
 14. e xvij
- EXALTATIO CRUCIS. CORNELII ET CYPRIANI.
 om. *Cornelii et Cipr.*: 15F. *Corn. et Cipr. et Exalt.*: 6, 7, 15C, 50.
15. f xvij
 OCTAVA MARIE. NICOMEDIS, MART.
 om.: 897. *Nic.* sol: 6, 7, 11, 15C, 50, 126. *Nic. et Oct.*: 9, 14, 15F, 16, 17, 95, 505, 1103, 1333.
16. g xvj
 EUFEMIE, VIRG.
Eufemie, Lucie et Geminiani: 1103. *In honore S. Raphaelis*: 126, ma. post.
17. A xv
 Llamberti, epi: 1103.
18. b xiiij
 SANCTI FERREOLI, MART.
 om: 897.
19. c xiiij
Rafael, Gabriel: 50, ma. post. *Rafaelis et Gabrielis fit prius III dominicam*: 9.
20. d xij
 VIGILIA.
21. e xj
 MATTEI, APLI. ET EVANG.
22. f x
 MAURITII ET SOCIORUM EIUS, MART.
et sociorum] cum sociis: 897, 1103 *et comitum*: 14, 17, 126. *Mauricii, Candidi, Victoris, Exuperancii*: 6, 7 (*Exuperii*), 15C (Id.), 50, 505.
23. g ix
 SANCTE TECLE, VIRG. ET MART.
24. A viij
Primi et Feliciani: 15F, 897 (ma. post). *Conceptio Sancti Johannis bbe.*: 126.
25. b vij
 26. c vj
 CYPRIANI, EPI. ET JUSTINE, MART.
 om.: 15F, 897.
27. d v
 COSME ET DAMIANI, MART.
28. e iiiij
 FAUSTINE, JANUARI ET MARTIALIS, MART.
 om.: 897, 1103. *Faustini]**Fausti*, 6, 7, 14, 15F, 16, 17, 1333 add. ma. post *et Oti*.
29. f iij
 MICHAELIS ARCHANGELI.
Festivitas S. M.: 6, 7, 9, 14, 50, 126. *Dedicatio S. M.*: 897.
30. g ij
 HIERONIMI, PRESB.

OCTOBER

1. A KLS
 GERMANI ET REMIGII, EPI. ET CONF.
 om.: 897. *Remigii et Germani*: 6, 7, 9, 14, 15C, 50, 95, 125, 126, 897 ma. post. add. *et Vedasti*: 1103.
2. b vj
 LEODEGARII, EPI. ET CONF.

om.: 897 (afegit ma. post). *Leudegarii*: 6. *Lodgarii*: 11. *Lleodegarii*: 1103. *Leodarii*: Inc.

3. c v
 4. d iiij SANCTI FRANCISCI, CONF. FRATRUM MINORUM.
 om. *fratrum minorum*: 6, 7, 9, 15F, 11, 16, 18, 50, 899, 1103, 1333. add. *layci*: 125. add. *et non fuit presbiter*: 505.
5. e iij
 6. f ij FIDIS, VIRG. ET OCT. STI. MICHAELIS.
Oct. S. Michaelis: 14, 15F, 16, 17, 18, 50, 125, 126, 2.^a mà, 505.
7. g nonis MARCELLI, PAPE. JULIE, SERGI ET BACCI, MART. ET MARCHI, CONF.
 om.: 897. *Marci sol*: 11, 897 2.^a mà, 420. *Marci, Marcelli, et Ap., Ser. et B.*: 6, 7. *Marci et Epule, Ser. et B., Marci*: 14. *Marcelli, Ap., Jul., Ser, et B. et Marchi conf.*: 15F, 16, 17, 18. *Marchi, pp., Jul. Ser. Bac. Marcelli et Apuley*: 125. *Marcelli, Epuley, B. Ser. et Marchi*: 126. *Marchi Marcelli Serg. Ap. et B.*: 505; igual, posant *Apulei* abans de *Sergi*: 15C, 50, 95. *Marci, Ep., Sergi et Bacci*: 9. *Marci, Ser., B., Ep. et Marcelli*: 1103. *Marcelli, Apulei, Julie, mart.*: 1333.
8. A viij
 9. b vij DIONYSII, RUSTICI ET ELEUTHERII, MART.
Dionisii cum sociis suis: 420, 897. *Rustici*] *Iusti*: 1333. *Eleutherii*] *Eulotherii*: 6, 7, 50; *Elenchi*, 1333. add. *Savini*, 1103.
10. c vj Tarasci, Probi et Andronici, 505, 126. Paulini, epi. et conf. 505.
11. d v TARASCI, PROBI ET ANDRONICI, MART.
 om.: 420, 897 (ma. post). Tarchi 1103.
12. e iiij
 13. f iij GERARDI, CONF. NON PRESBYTERI.
Geraldi, tots els mss. *non sacerdotis*: 9, 14, 1333; *layci*: 125; *non presbyteri*: Inc., 1546. om. aquesta notació, tots els altres. *Fermini, epi. et conf.*: 505.
14. g ij^o CALIXTI, PAPE ET MART.
 om. 897.
15. A idus
 16. b xvij
 17. c xvj
 18. d xv LUCE, EVANG.
Luche: tots els mss.
19. e xiiij
 20. f xii CAPRASII, MART.
 om.: 897. *Cabrasii*, 50. *Capracii*, 126.
21. g xij UNDECIM MILLIUM VIRGINUM. ET S. HILARIONIS, CONF.
 om. 897, af. ma. post *Ylarionis sol.*: 6, 11, 14, 50 (aquests

- dos af. *XI mil. virg. ma. post*). *Ylarionis et XI ...* 7, 9, 15C, 15F, 16, 17, 95, 126, 420, 1103, 1333. *Hilarionis addenda et non fuit presbyter*: 505.
22. A xj
23. b x SERVANDI ET GERMANI, MART.
om.: 897.
24. c ix FELICIS, EPI. ET MART.
om.: 897 (af. ma. post).
25. d viij CRISPINI ET CRISPINIANI, MART.
om.: 420, 897.
26. e vij LUCIANI ET MARCIANI, MART.
om.: 420, 897. *Marciani*] *Martini*: 505.
27. f vj VINCENTII ET SABINE ET CRISTETES. VIGILIA.
Vigilia sol: 420, 897, 1103. *Vincentii sol*: 11. *Vigilia et Vincentii etc.*: 6, 50.
28. g v SIMONIS ET IUDE, APLORUM.
29. A iiij NARCISCI, EPI. ET MART. ET NARCISCI HIEROSOLIMITANI.
Narcissi sol: 11, 420, 897, 1333. *Narcisci Gerunde*: 126 (add. ma. post: *et Narcissi Iherosol.*) *Narcissi Iherosolimorum epi. et conf.*: 1103. *Narcissi epi. et mart. et Narcissi epi. et conf.*: 7, 14, 15C. *Narcissi epi. et martyr. Gerunde et Narcissi Iherosol.*: 9, 15F, 16, 17, 18, Inc., 1546. *Narcissi epi. et Felicis levite Gerunde, martyr et Narcissi Iherosol.*: 95, 125.
30. b iij MARCELLI, MART.
om.: 420, 897 (af. ma. post).
31. c ij QUINTINI ET VIGILIA.
om. *Quintini*: 897 (af. ma. post).

N O V E M B E R

- 1 d KLS FESTIVITAS OMNIUM SANCTORUM.
om.: *Festivitas*: 420.
2. e iiij CONMEMORATIO OMNIUM DEFUNCTORUM.
om.: 6, 7, 11, 14, 15C, 95, 126 (af. ma. post), 420.
3. f iij
4. g ij AMANCII, EPI. ET CON.
om.: 897. *Amanti*: 1103. add. *et octava aplorum.*: 126.
5. A nonis OCTAVA S. NARCISSI.
om.: 6, 7, 11, 15C, 50, 95, 420, 505, 897, 1103, 1333.
6. b viij LEONARDI, EPI. ET CONF.
om.: 897. *Lleonardi*: 1103.
7. c vij RESTITUTI, EPI. ET CONF.
1103, Inc., 1546. Afegit ma. post a 9, 50, 126.
8. d vj QUATUOR CORONATORUM, MART.
add. *et octava omnium sanct.*: 15, 16, 95, 505, 1103;
octava et quattor...: 125.

9. e v PASSIO IMAGINIS DOMINI ET THEODORI, MART.
om. *Theodori*: 6, 11, 18, 126 (af. 2.^a mà), 897.
10. f iiij Vigilia S. Martini: 6.
11. g iij MARTINI, EPI. ET CONF. ET S. MENNE, MART.
om. *Menne*: 18, 897.
12. A ij
13. b idus BRICII, EPI. ET CONF.
Brisci: 1103. *Bricci*: 420.
14. c xviiij
15. d xvij
16. e xvj
17. f xv ACISCLI ET VICTORIE, MART.
18. g xiiij ROMANI, MART. ET OCTAVA.
om.: 897. om. *octava*: 15F, 16, 17, 18, 95, 1103. *mart.*] *monachi*: 6.
19. A xiiij
20. b xij
21. c xj COLUMBANI, CONF.
om.: 420, 897. add. *et non fuit pbr.*: 505.
22. d x CECILIE, VIRG.
23. e ix CLEMENTIS, MART. ET FELICITATIS, VIRG.
om. *Felicitatis*: 126 (af. ma. post), 897.
24. f viij CHRISOGONI, MART. ET STI. MARTURIANI.
Chrisogoni] *Grisogoni*: tots els mss. *Marturiani*: 897 (ma. post add. *Balneolarum*), 505, Inc. 1546.
25. g vij KATHERINE, VIRG. PETRI, EPI ET ALEXANDRI, MART.
Katherine sol: 897. *Kath. et Petri, epi. et mart.*: 14, 95, 125, 420. *Kath. et Petri alexandrini*: 7, 15C, 15F, 17. *Petri epi. alexandr. et Kath.*: 6, 126 (*Alexandr.* sobre *rasura*), 1103. *Kath. et Petri et Alexandrini*; 16 (*Alexandri*) 18, Inc., 1546 (*Alexandri*).
26. A vj LINI, PAPE ET MART. ET ALEXANDRINI, MART.
om.: 11, 897. *Alexandrini*] *Alexandri*: tots els mss. *Alexandri et Lini*: 15F, 16, 17, 18, 1333.
27. b v
28. c iiij
29. d iij SATURNINI, EPI. ET VIGILIA.
Vigilia S. Saturnini: 897. om. *Vigilia*: 126 (af. 2.^a mà).
30. e ij ANDREE, APLI.

D E C E M B E R

1. f KLS CRISANTI, MAURI ET DARIE, MART.
om.: 17, 897. *Eloy*, Inc. ma. post.
2. g iiij
3. A iiij
4. b ij DALMACII, EPI. ET MART. ET BARBARE, VIRG.

Qui vult solamen Julio hoc probat medicamen;
venam non scindat nec ventrem potio ledat
somnum compescat et balnea cuncta pavescat
prodeat recens unda allium cum salvia munda.

Quisquis sub Augusto vivat medicamine iusto
raro dormitet, estum coitum quoque vitet
balnea non curet, nec multum comestio duret
nemo laxari debet, vel flebotomari.

Fructus maturi Septembris sunt valituri
et pira cum vino, panis cum lacte caprino
aqua de urtica tibi potio fertur amica
tunc venam pandas, species cum semine mandas.

October vina praebet cum carne ferina
necnon aucina caro valet, et volucrina
quamvis sint sana, tamen est repletio vana:
quantum vis comede, sed non praecordia lede.

Hoc tibi scire datur, quod reuma Novembri curatur
quaeque nociva vita tua sint preciosa dicta.
Balnea cum venere: tunc nullum constat habere
potio sit sana atque minutio bona.

Sanae sunt membris res calidae decembris
frigus vitetur, capitalis vena scindatur,
lotio sit vana sed vasis potatio cara:
sit lepidus potus frigori contrariae totus.

Una confrontació d'aquests versos amb el text del Ps. Beda¹ i amb el del calendari de Ripoll que publicaren Vives i Fàbrega² fa evident un parentiu entre ells. El nostre text és més pròxim del segon del Ps. Beda, sobretot perquè tots dos es presenten en forma de quatre versos per mes. Però, tot i ocupar-se dels mateixos temes —bany, aliment, beguda, sagnia— es tracta d'obres diverses; el nostre destaca per la sistematització quant als consells donats i per la recerca de rimes internes. Quant a la procedència immediata hom notarà que manca als calendaris de Girona una tradició de consells sanitaris. Potser se n'hauria de buscar l'origen a Lió, on fou imprès el missal.

El ms. Sant Feliu 18 té al calendari els versos *Jam prima dies et septima fine timetur*, que Janini ha trobat als calendaris emilianenses i Olivar al sacramentari aragonès de la Biblioteca de Mont-

1. PL 90, 759-786; un altre text, *ibid.*, 787-800.
2. *Hispania Sacra* 2 (1949), pp. 135-136.

serrat.³ Una forma elaborada en el sentit de crear rimes internes en els versos la dóna Saxer a partir dels calendaris de Tarassona;⁴ *Una dies mensis et septima truncat ut ensis*. El text de Girona coincideix quasi literalment amb el *De Aegyptiacis diebus*.⁵ L'exegesi de textos tan sibillins és fàcil si hom té en compte que es tracta d'un horòscop d'hores perilloses de certs dies del mes. Així assenyala per al gener com a nefastes la primera del dia 1 i la quarta del 7; per al febrer, la vuitena del 5 i la cinquena del 15, etc.⁶

Una nova versió del *De diebus Aegyptiacis* la dóna el ms. 14 de Sant Feliu. Com que no l'hem vista publicada, la transcrivim ací.⁷ El mal estat del ms. és causa que algunes lectures siguin dubtoses. En la majoria dels casos els dies nefastos corresponen al còmput tradicional. Com de costum, cada vers encapçala un mes del calendari.

Dat prima undenam pede septima sextam
 Februarius octava quinta pede tertia denam
 Mars prima pernicioso finalis quarta sceleram
 In decimo prima est undeno undenaque aprilis
 Tercius in maio sextum pede septima dena
 In decimo sexta iunius quindenique quartam
 Terdecimo undenam vilis pede denus eandem
 Augusti in prima est par septima fine secunda
 Tercia september parilem decimus pede quarta
 Tercius october quinta decimus pede nonam
 Octavam quinta noni pede tertia quintatam
 Septima dat pernicioso sexta pede dena decembris.

3. OLIVAR, *El sacramentario*, cit., p. 63, nota 4; JANINI, *Dos calendarios*, citat, pàgina 195.

4. SAXER, *Manuscripts liturgiques*, cit. p. 367 ss.

5. PL 90, p. 958.

6. Aquesta exegesi es troba a PL 90, pp. 759-786.

7. Correspon a WALTHER, o. c., núm. 4069.

INDEX DE SANTS

- Abdon et Senen, 30 VII
 Aciscli et Victoriae, 17 XI
 Adriani, 8 IX
 Agapiti, 18 VIII
 Agathe, 5 II
 Agnetis, 23 I
 — secundo, 28 I
 Albini, 22 VI
 Alexandri, 26 XI
 Alexandri, Eventi et Theodoli,
 3 v
 Amancii, 4 XI
 Ambrosii, 4 IV (7 XII)
 Ananiae, 19 I
 Anastasiae, 25 XII
 Andreae, 30 XI
 Annae, 26 VII
 Annuntiatio B.M.V. 25 III
 Anpeli, 13 v
 Antonii Viennensis, 17 I
 Antonii conf., 13 VI
 Antonini, 2 IX
 Apollinaris, 23 VII
 Apolloniae, 9 II
 Apparicio Dni., 6 I
 Assumptio B. M. V., 15 VIII
 Augustini, 26 VIII

 Baldili, 20 v
 Barbarae, 4 XII
 Barnabae, 11 II
 Bartholomaei, 23 VIII
 Basilidis, Cirini, etc. 12 VI
 Basili, 14 VI
 Benedicti, 21 III
 Bernardi, 20 VIII
 Bernardini, 20 v
 Blasii, 3 II
 Bonifacii, 5 VI
 Bricii, 13 XI

 Calixti, 14 x
 Caprasii, 20 x
 Catharinae, 25 XI
 Cathedra S. Petri, 22 II
 Ceciliae, 22 XI

 Celebratio Pauli Ap., 30 VI
 Chrisogoni, 24 XI
 Christinae, 24 VII
 Christofori, 10 VII
 Cipriani et Justinae, 26 IX
 Circumcisio Dni., 1 I
 Ciriaci, 8 VIII
 Ciriaci et Paule, 20 VI
 Cirici et Julitae, 16 VI
 Cirilli, 9 VII
 Clarae, 12 VIII
 Clementis, 23 XI
 Cleti, 13 VII
 Columbae, 31 XII
 Columbani, 21 XI
 Conceptio B.M.V., 8 XII
 Conversio S. Pauli, 25 I
 Cornelii et Cipriani, 14 IX
 Cosmae et Damiani, 27 IX
 Crisanti, Mauri et Dariae, 1 XII
 Crispini et Crispiniani, 25 x
 Cucuphatis, 25 VII

 Dalmaci, 4 XII
 Danielis, 24 IV
 Decollatio S. Joannis, 29 VIII
 Dedicatio S. Benedicti, 15 VII
 Dionysii et soc., 9 x
 Dominici, 5 VIII
 Donati, 7 VIII
 Dorothei et Gorgonii, 9 IX

 Egidii, 1 IX
 Eleuterii, 21 v
 Elodii, 25 VI
 Emerentianae, 23 I
 Emetherii et Celedonii, 2 III
 Elenae, 7 II
 Epiphania Dni., 6 I
 Erasmi, 3 VI
 Eufemiae et soc., 16 IX
 Eulaliae, 12 II
 Eulaliae Emeritae, 10 XII
 Eusebii, 14 VIII
 Eustochiae, 27 I
 Euualdi, 17 VII

- Exaltatio S. Crucis, 14 IX
 Expectatio B. M. V., 18 XII
 (12 XII)
 Fabiani et Sebastiani, 20 I
 Faustini et Januarii, 28 IX
 Felicis, epi., 24 x
 Felicis et Adaucti, 30 VIII
 Felicis Gerundae, 1 VIII
 Felicis Nolensis, 27 VII
 Felicis in Pincis, 14 I
 Felicis, Simplicii et soc., 29 VII
 Felicitatis, 23 XI
 Feliculae, 13 VI
 Fermini, 13 x
 Ferreoli, 18 IX
 Fidis, 6 x
 Focae, 14 VII
 Francisci, 4 x
 Fructuosi et soc., 21 I
 Genesii, 24 VIII
 Georgii, 23 IV
 Geraldii, 13 x
 Germani, 1 x
 Germani, Iusturii et soc., 31 v
 Gervasii et Protasii, 19 VI
 Gordiani et Epimachi, 10 v
 Gregorii, 11 III
 Hieronymi, 30 IX
 Hilarii, 13 I
 Hilarionis, 21 x
 Honorati, 16 I (18 I)
 Hyppoliti, 13 VIII
 Ignatii, 1 II
 Innocentium, 28 XII
 Inventio S. Benedicti, 11 VII
 Inventio S. Crucis, 3 v
 Inventio S. Michaelis, 8 v
 Inventio S. Stephani, 3 VIII
 Isidorii, 15 v
 Iusti et Pastoris, 6 VIII
 Ivonis, 19 v
 Jacobi, 25 VII
 Joannis bap., 24 VI
 Joannis ev., 27 XII
 Joannis a.p.l., 6 v
 Joannis et Pauli, 26 VI
 Joseph, 19 III
 Julianae, 16 II
 Juliani et Basilissae, 7 I
 Juliani et Hermetis, 26 VIII
 Julii, Sergii et Bachi, 7 x
 Justae et Rufinae, 17 VII
 Justi et Abundi, 22 VIII
 Karoli Magni, 29 I
 Lamberti, 17 IX
 Latzari, 16 XII
 Laurentii, 10 VIII
 Leocadiae, 9 XII
 Leodegarii, 2 x
 Leonardi, 6 XI
 Leonis, 28 VI
 Licerii, 25 VIII
 Lini, 26 XI
 Ludovici epi., 19 VIII
 Ludovici regis, 24 VIII
 Lucae, 18 x
 Luciae, 13 XII
 Luciani et Marciani, 26 x
 Machabeorum, 1 VIII
 Mamerti, 17 VIII
 Marcelli, 30 x
 Marcelli, 4 IX
 Marcelli pp., 16 I
 Marcelli et Apuleii, 7 x
 Marcellini et Petri, 2 VI
 Marchi conf., 7 x
 Marci, 25 IV
 Marci et Marcelliani, 18 VI
 Marii et Marthae, 19 I
 Margaritae, 13 VII
 Marie Magdalенаe, 22 VII
 Marthae, 29 VII
 Martialis, 30 VI
 Martini, 11 XI
 Marturiani, 24 XI
 Matthaei, 21 IX
 Mathiae, 24 II
 Mauri, 15 I
 Mauritii et soc., 22 IX
 Maximini, 29 v
 Medardi, 8 VI
 Mennae, 11 XI
 Michaelis, 29 IX

- Narcissi, 29 x
 Nativitas B.M.V. 8 IX
 Nazarii, 12 I
 Nazarii et Celsi, 28 VII
 Nerei, Achillei, Pancratii, 12 v
 Nicholai, 6 XII
 Nicomedis, 1 VI
 Nicomedis, 15 IX
 Omnium sanctorum, 1 XI
 Onofrii, 11 VI
 Palladii, 21 VI
 Passio imaginis Dni., 9 XI
 Paulae, 27 I
 Pauli erem., 10 I
 Pauli Narbonae, 11 XII
 Paulini, 22 VI
 Perpetuae et Felicitatis, 7 III
 Petri Alexandrini, 25 XI
 Petri Deluambert, 5 VII
 Petri martyris, 29 IV
 Petri et Pauli, 29 VI
 Philippi et Jacobi, 1 v
 Policarpi, 26 I
 Pontii, 11 v
 Praxedis, 21 VII
 Primi et Feliciani, 9 VI
 Primi et Feliciani, 24 IX
 Priscae, 18 I
 Priscae, 1 IX
 Processi et Martiniani, 2 VII
 Procopii, 8 VII
 Proiecti, 25 I
 Prothi et Jacinti, 11 IX
 Pseusipi, Elausipi, Lausipi, 17 I
 Pudencianae, 19 v
 Purificatio B.M.V., 2 II
 Quattuor coronatorum, 8 XI
 Quintini, 31 x
 Quiteriae 22 v (20 v)
 Raphaelis et Gabrielis, 19 IX
 (16 IX)
 Remigii, 1 x
 Restituti, 7 XI
 Revelatio S. Michaelis, 8 v
 Rochi, 17 VIII
 Romani, 18 XI
 Ruffi, 25 VIII
 Sabinae, 29 VIII
 Saturnini, 29 XI
 Scolasticae, 10 II
 Segulinae, 24 VII
 Septem fratrum, 10 VII
 Seraphiae, 3 IX
 Servandi et Germani, 23 x
 Silvestri, 31 XII
 Simonis et Judae, 28 x
 Siri, 9 XII
 Sixti, Felicissimi et Agapiti, 6 VIII
 Stephani pp. 2 VIII
 Stephani prot., 26 XII
 Sulpicii, 15 I
 Taraci et soc., 11 x
 Teclae, 23 IX
 Theodosii, 9 XI
 Thomae, 21 XII
 Thomae de Aquino, 7 III
 Thomae Cantuariensis, 29 XII
 Tiburtii et Susannae, 11 VIII
 Tiburtii, Valeriani et Maximi,
 14 IV
 Timothei, 24 I
 Timothei et Simphoriani, 21 VIII
 Transfiguratio Dni., 6 VIII
 Translatio S. Benedicti, 11 VII
 Translatio S. Felicis, 19 v
 Translatio S. Martini, 4 VII
 Undecim milia virginum, 21 x
 Urbani, 25 v
 Valentini, 14 II
 Vedasti, 1 x
 Victorini, 5 IX
 Victoris Marsiliae, 21 VII
 Victoris et Coronae, 14 v
 Victoris, Danielis et Lupi, 1 IX
 Vincentii, 22 I
 Vincentii, Orontii et Victoris, 30 I
 Vincentii, Sabinae et Cristetes,
 27 x
 Vincula S. Petri, 1 VIII
 Visitatio Mariae, 2 VII
 Vitalis, 28 IV
 Viti, Modesti et Crescentiae, 15 VI
 Ypapanti Dni., 2 II